Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

Aan
de gemeenteraad

Datum 15 februari 2022
Zaaknummer 2022-0021091

Betreft Intensivering aanpak afval 2022

Vergadering van
Portefeuillehouder: Marco Stam
Begrotingsprogramma Leefbaar & Veilig Dordrecht
Kernteam/Opgave: Wijken - Wijkadvies
Auteur: Tessa de Zoete
E-mail: t.de.zoete@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Edwin van Dieën
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?
Naar aanleiding van uw motie *'M8 Motie Zwerfafval, Dordtenaren hebben er schoon genoeg van'* is bij begrotingsbehandeling 2022 een incidenteel budget van €480.000 beschikbaar gesteld. Met dit budget intensiveren we de aanpak van afval in met name de wijken Crabbehof, Wielwijk, Krispijn, Noordflank, de Staart, Sterrenburg en Reeland. In deze raadsinformatiebrief wordt toegelicht hoe uitvoering wordt gegeven aan de intensivering van de aanpak afval in 2022 met gebruik van de door u beschikbaar gestelde middelen.

Wat is de te delen informatie?
Een aantal wijken in Dordrecht heeft te kampen met zwerfafval en afvaldumpingen. De gemeente doet veel om de afvalproblematiek aan te pakken. Naast het opruimen van vuil (curatief handelen) richten we ons ook op het voorkomen van zwerfafval en dumpingen (preventief handelen). Toch zien we dat er meer nodig is om afval in aandachtswijken tegen te gaan. Daarom is naar aanleiding van uw motie *'M8 Motie Zwerfafval, Dordtenaren hebben er schoon genoeg van'* bij begrotingsbehandeling 2022 een incidenteel budget van €480.000 beschikbaar gesteld. Met dit budget intensiveren we de aanpak van afval in met name de wijken Crabbehof, Wielwijk, Krispijn, Noordflank, de Staart, Sterrenburg en Reeland. In deze raadsinformatiebrief wordt toegelicht hoe uitvoering wordt gegeven aan de intensivering van de aanpak afval in 2022 met gebruik van de door u beschikbaar gestelde middelen.
Een onderdeel van deze aanpak is het continueren van de verhoogde inzet op het verwijderen van bijplaatsingen en de inzet van handhaving in Dordrecht West. Een nieuwe ontwikkeling is de inzet van het 'Fix-team', een team dat in twee pilot wijken afvaldumpingen verwijdert en Fixi-meldingen binnen drie uur opvolgt. Het Fix-team werkt hierin nauw samen met handhaving. Daarnaast continueren we met deze financiële middelen de opruimdagen in de hotspotgebieden, de inzet van een extra opzichter Schoon en starten we met structurele data-analyse. Op basis van een evaluatie van de intensievere aanpak afval beoordelen we of en zo ja, in welke vorm, structurele voortzetting van deze aanpak gewenst is.

Wat deden we al?
Een aantal gebieden in Dordrecht heeft al langere tijd onze aandacht. In Dordrecht West wordt sinds 2019 al extra inzet gepleegd om afval(dumpingen) tegen te gaan. In de praktijk houdt dit in dat de inzet – zowel doordeweeks als in het weekend – voor het verwijderen van gedumpt afval in dit gebied fors is verhoogd. De inzet in Dordrecht West in deze vorm continueren we in 2022.

Daarnaast voert handhaving structureel controles uit in Dordrecht West om onderzoek te doen naar de veroorzakers van illegale afvaldumpingen en de pakkans te vergroten.

Toch is het niet voldoende om alleen voorzieningen te plaatsen, voorlichting te geven over de spelregels en handhaving te regelen. We hebben ook medewerking en inzet van inwoners nodig. Hierbij is het essentieel dat inwoners, ondernemers, woningbouwverenigingen en gemeente verantwoordelijkheid nemen voor een schone openbare ruimte. De wijkmanagers richten zich op diverse initiatieven, in samenwerking met relevante wijkpartners, om de nodige gedragsverandering te stimuleren.
Met de zwerfafvalvergoeding (€1,19 per inwoner in 2022) die de gemeente via het Afvalfonds kan ontvangen, worden verbetertrajecten gefinancierd om gedrag te verbeteren en zwerfvuil en afvaldumpingen te reduceren. Een aantal voorbeelden hiervan is:
- het verstrekken van hulpmiddelen aan onze 'Dordtse Doorpakkers', inwoners die hun eigen omgeving schoon houden;
- het werven van wijkambassadeurs in iedere wijk van Dordrecht;
- de samenwerking met ondernemers voor schonere winkelgebieden en het maken van afspraken over onze gezamenlijke verantwoordelijkheid;
- het aanbieden en plaatsen van adoptieprullenbakken;
- het plegen van gedragsinterventies om bijplaatsingen naast ondergrondse containers tegen te gaan;
- de inzet van de afvalcoaches van HVC om betere afvalscheiding te stimuleren en het gesprek met inwoners aan te gaan;
- verzorgen van educatie op scholen, waarbij lespakketten over afvalscheiding worden geleverd en leerlingen worden betrokken bij het schoonhouden van hun eigen schoolomgeving.

Corona
Afval is al lang een publiek-private problematiek, waarbij menselijk gedrag één van de belangrijkste oorzaken is. De veranderingen in de samenleving ten gevolge van de coronaperiode hebben geleid tot meer afval in de stad. De openbare ruimte wordt meer gebruikt en de internetverkopen (en het bijbehorende afval) zijn enorm gestegen. Met name de sluiting van horeca en de grote toename van het thuiswerken veroorzaakte een intensiever gebruik van de eigen woonomgeving. Dat was onder andere te merken door een groter aanbod van afval op straat, zowel in afvalbakken als daarbuiten. De bijplaatsingen naast ondergrondse containers namen toe, zeker bij de zogenaamde hotspots. Er werd vooral meer (hogere frequentie) geplaatst, qua hoeveelheid (tonnage) zaten we op hetzelfde niveau als voorgaande jaren. Dit vraagt om een intensievere aanpak bovenop wat we al doen om de kwaliteit van de leefomgeving op orde te houden.

Pilot intensivering aanpak afval: Reeland en Sterrenburg
Naast de bestaande intensivering in Dordrecht West, zijn we begin januari 2022 een pilot gestart in de wijken Reeland en Sterrenburg. De pilot bestaat enerzijds uit een 'Fix-team' dat binnen drie uur afvaldumpingen verwijdert en anderzijds uit een team handhavers dat afvaldumpingen op diverse manieren tegengaat en beboet. Hiermee geven we uitvoering aan het verzoek in uw motie 'M8 Motie Zwerfafval, Dordtenaren hebben er schoon genoeg van' om een pilot te starten in twee wijken. De wijken Reeland en Sterrenburg zijn geselecteerd op basis van onze data-analyse van afvalbijplaatsingen en de inzichten van de opzichter Schoon. De pilot wordt driewekelijks mondeling geëvalueerd door de ambtelijke organisatie met de samenwerkingspartners om de inzet te optimaliseren. Door de inzet van het Fix-team in Reeland en Sterrenburg, is er ruimte ontstaan om HVC in een andere wijk extra in te zetten. Daarom wordt de inzet van HVC in de Staart verhoogd en rijdt HVC daar tweemaal per dag met de crashkar om afvaldumpingen te verwijderen.

Fix-team
Het Fix-team rijdt zeven dagen per week (acht uur per dag) in de wijken Reeland en Sterrenburg. Het team verwijdert niet alleen 'reactief' dumpingen op basis van Fixi-meldingen, maar werkt ook proactief door zelf afvaldumpingen te signaleren en op te ruimen. Met deze proactieve werkwijze hopen we kopieergedrag te bestrijden; wanneer er al iets naast de container ligt is de drempel lager voor inwoners om bij te plaatsen. Het Fix-team kent de wijken als geen ander en staat in nauw contact met handhaving. Zogeheten hotspots worden snel herkend door het Fix-team en doorgegeven aan handhaving. Daarnaast is handhaving op oproepbasis beschikbaar voor het Fix-team wanneer het team een afvaldumping waarneemt.

Handhaving
We willen onze wijken niet alleen schoon houden, maar inwoners ook aanspreken op hun gedrag. Handhaving is daarom dagelijks (vijf uur per dag) in de wijken Reeland en Sterrenburg aanwezig om onderzoek te doen naar herkomst van de dumpingen. Handhaving spreekt de veroorzakers van illegale dumpingen aan op hun gedrag, schakelt eventueel de afvalcoaches van HVC in of beboeten de veroorzakers. Daarnaast zet handhaving zich extra in door in burger te posten bij bekende hotspots. Het posten in burger doet handhaving niet alleen in de wijken Reeland en Sterrenburg, maar in alle wijken van onze stad. Handhaving kan op deze manier direct ingrijpen wanneer zij een illegale dumping waarnemen.

Verwachte effecten
Met de intensivering van de inzet op afvaldumpingen verwachten we diverse positieve effecten terug te zien:

- een afname in het aantal Fixi-meldingen over dumpingen;
- een snellere afhandeltijd van de Fixi-meldingen;
- gedragsverandering van inwoners binnen de hotspots door meer toezicht;
- een afname in het volume van de afvaldumpingen.

De intensievere aanpak functioneert nu enkele weken. De eerste signalen zijn positief. De Fixi-meldingen in de twee pilot wijken nemen af. Veel dumpingen worden proactief verwijderd door het Fix-team. Dit zijn eerste voorzichtige ervaringen die over een langere periode zichtbaar moeten worden met behulp van data-analyse van afvaldumpingen.

Continue leren en verbeteren
Het doel van deze pilot is tweeledig. Het eerste doel is om de overlast, afvaldumpingen en meldingen (zichtbaar) te verminderen door zelf te signaleren en meldingen snel op te volgen. Het tweede doel is om te leren wat de beste aanpak is, te ervaren wat het effect is van deze maatregelen en de effecten te meten (data-analyses). Met de frequente evaluatiecyclus die we aanhouden, creëren we ruimte om de aanpak continue bij te sturen en te verbeteren. Met de genoemde financiële middelen pakt de gemeente Dordrecht de problematiek rondom zwerfafval en dumpingen in de volle breedte aan. Dit betekent dat we niet alleen aandacht hebben voor het snel verwijderen van afval, maar ook voor de gedragsverandering van inwoners die nodig is om vervuiling te verminderen. Door eerst op kleinere schaal te beginnen kunnen we de aanpak optimaliseren.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?
Op basis van de effecten van de intensievere aanpak afval beoordelen we of en zo ja, in welke vorm, structurele voortzetting gewenst is en wat dit aan structurele middelen vraagt. Zoals aangegeven is evalueren een structureel onderdeel van de aanpak. De resultaten van de aanpak en de evaluatie zullen wij in de volgende raadsinformatiebrief medio juni 2022 met u delen.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?
In de begroting 2022 is een incidenteel budget van €480.000 opgenomen voor de aanpak van zwerfvuil en bijplaatsingen in met name de wijken Crabbehof, Wielwijk, Krispijn, Noordflank, de Staart, Sterrenburg en Reeland.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?
Motie 210713/M8: M8 Motie Zwerfafval, Dordtenaren hebben er schoon genoeg van

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris burgemeester